RAADSMEDEDELING

Onderwerp
Motie: aanpassing afvalstoffenheffing van 18 april 2018

Steenbergen; 25 juni 2019

Aan de Raad,

Op 18 april is de motie Aanpassing Afvalstoffenheffing aangenomen door de raad. Constaterende:
- dat er een verandering is geweest van berekenen van de afvalstoffenheffing die deze verhoging veroorzaakt heeft.
- dat er nu geen verschil is of je een huishouden bent van 2 erg goed afval scheidende personen bent of een huishouden van 8 personen die niets aan afval scheiden doen
- dat deze andere manier van berekenen leidt tot ongelijkheid in onze samenleving

Heeft de raad het college opgedragen:
- De raad zo spoedig mogelijk informeren naar de mogelijkheden de berekening te herzien en/of te herstellen.

Onderstaand de reactie van het college op de motie:

Door de keuze van de raad om over te gaan tot het ondergronds inzamelen zonder daarbij te gaan werken met een apart tarief voor restafval, was het noodzakelijk om de berekeningswijze van de tarieven te herzien. Immers, voor het overgrote deel van de huishoudens verviel de pakketkeuze voor een container voor restafval. Na onderzoek naar de verschillende mogelijkheden heeft het college de keus gemaakt voor het stelsel van een- en meerpersoonshuishoudens. Een eenvoudig en transparant systeem, waarbij de omvang van het huishouden de hoogte bepaalt van de afvalstoffenheffing en niet de verschillende combinaties van containers. Op dat moment was bekend dat er een lastendrukverschuiving zou plaatsvinden. Het aantal situaties waarin er sprake zou zijn van de hoogste verschuiving was echter niet in beeld. Uit het belastingpakket dat voorheen werd gehanteerd op basis van de containerinhoud was immers niet te herleiden welke de gezinssamenstelling daarbij hoorde.

Nu blijkt, na oplegging van de aanslag, dat er een grote groep is die geconfronteerd wordt met een tariefsverhoging van € 102,00. Dat is de groep meerpersoonshuishoudens die voorheen met een kleine restcontainer uit de voeten kon. Het gaat hier om 2.747 huishoudens.

Naar aanleiding van onderzoek stellen wij het volgende vast:
a. De tariefstijging wordt niet alleen bepaald door het nieuwe systeem van heffing. Door externe omstandigheden (o.a. tariefstijgingen in verwerkingskosten en het effect van aanbestedingen) was er sowieso een stijging van het tarief van € 36,00 gemiddeld per aansluiting. Dat laat onverlet dat er dan nog sprake is van een forse stijging van € 66,00 per jaar.

b. Gelet op de tariefstelling in de vastgestelde verordening is er in 2019 geen ruimte iets te doen in de zin van compensatie. Het aanpassen van belastingverordeningen gedurende het belastingjaar is alleen onder strikte voorwaarden toegestaan. Er moet een nieuw systeem worden vastgesteld en alle aanslagen moeten opnieuw opgelegd worden. Een van de voorwaarden is dat geen van de belastingplichtigen mag worden benadeeld. De juridisch adviseur raadt het aanpassen van de verordening sterk af. Bij dergelijke aanpassingen is de dreiging van onverbindendheid van de verordening niet ondenkbeeldig. Daarnaast mag een eventuele compensatie van het nadeel niet worden verrekend met de groep die nu voordeel ondervindt.
c. De afvalstoffenheffing is een heffing die zich richt op het solidariteitsbeginsel dat de kosten van allen ook door allen worden gedragen. Van rechtsongelijkheid is zeker geen sprake bij een systeem van een- en meerpersoonshuishoudens. De lastenverschuiving maakt dat niet anders. Veel gemeenten die niet kiezen voor een tarief op restafval hanteren dit eenvoudige systeem.
d. De raad zou ervoor kunnen kiezen om het stelsel verder te differentiëren en/of het ondergronds inzamelen te gaan combineren met diftar. Daarmee wordt het stelsel wel weer ingewikkelder met extra kosten voor registratie.
e. Voor Steenbergen ligt een systeem van nivellering voor de tarieven afvalstoffenheffing meer voor de hand. Onvoorziene omstandigheden die leiden tot pieken in de kosten worden nu ineens verwerkt in de belastingtarieven. Door de kosten in een meerjarig stelsel bij de huishoudens op te halen ontstaat er een rustiger tariefbeeld. Feitelijk een ingroeivariant voor toe- en afnemende kosten. De gemeente financiert een deel van de kosten voor en verhaalt die de komende jaren weer. Een dergelijk systeem hanteren we voor de rioolheffing ook. Bij de vaststelling van het beleid heeft de gemeente Steenbergen al besloten tot het vormen van een egalisatiereserve ter voorkoming van grote schommelingen in de kosten.

Conclusie en advies:
Op grond van het bovenstaande adviseert het college voor het belastingjaar 2019 geen compenserende maatregelen of aanpassingen in de verordening door te voeren. Enerzijds omdat de vastgestelde verordening daarmee de verbindendheid kan verliezen, maar anderzijds omdat het nadeel niet kan worden verrekend met de groep die nu voordeel heeft.

Bij het opstellen van de begroting 2020 en belastingverordening komt er een voorstel naar uw raad waarbij wordt gekeken hoe we de kosten van de afvalstoffenheffing eventueel kunnen egaliseren. Bovendien zullen we de resultaten van het onderzoek naar de hoogte van de gemeentelijke heffingen (de totale lastendruk OZB, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing) aan u voorleggen zodat u een afgewogen besluit kunt nemen.

Gezien bovengenoemde argumenten is het niet mogelijk om de berekening van de afvalstoffenheffing voor het jaar 2019 te herzien en/of te herstellen. De mogelijkheden voor het jaar 2020 worden nader onderzocht.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA R.P. van den Belt, MBA